

Raateen tietä Vienan Karjalaan

Yksi Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumista on Via Kalevala -kävely. Tänä kesänä koereitti kulki läpi Suomen ja Vienan Karjalan kunnaiden. Mikäli suunnitelmat toteutuvat, juhlavuonna kävelijät saapuvat Raateen tietä Vienan Vuokkiniemelle.

Via Kalevala -kävelyn isä, lahtelainen lääkäri **Antti Holopainen** on tehnyt pitkän työuran suomalaisten hyvinvoinnin eteen toimimalla päihdehuollon asiantuntijana ja olemalla mukana valtakunnallisten liikuntatapahtumien organisoinnissa. Kesällä hän kokeili kävelyidensa toimivuutta vaeltamalla **Elias Lönnrotin** runonkeruureittejä mukaillen Sammatista Paikarin torpalla Vienan Karjalan Uhtualle. Uhtua on toiselta nimeltään Kalevala.

Matkaa kertyi kahdessa kuukaudessa lähes tuhat kilometriä. Mukana kuljivat vaimo, huoltoauton kuljettaja-kokki ja muutama kävelypaketin ostanut asiakas. Matkan varrella mukaan liittyi 125 kävelijää, kuka millegin osuudelle. Koekävelyn tarkoituksena oli hankkia kokemuspohjaista tietoa siitä, miten reitti soveltuisi kansallisen vaellusreitit infrastruktuuriksi.

Mallia Via Kalevalalle haetaan Espanjan pyhiinvaellusreiteistä. Ne ovat tuhannen vuoden aikana muotoutuneet pyhiinvaeltajien poluista nykyvaeltajan tarpeisiin soveltuvaksi palveluverkostoksi ja virkistäneet nuokkuvia

kyliä. Via Kalevala -projektin tavoitteena on vuoteen 2035 mennessä kehittää Suomen ja Vienan välille vastaava Kalevalaa ja Lönnrotin perintöä hyödyntävä kulttuurireitti.

Kävelytempauksen taustat juontavat vuoteen 2011, jolloin Holopainen jäi eläkkeelle. Kotiseutumatojen tarve nousi esiin lahtelaisessa eläkeläisyhdistyksessä, sillä suuri osa jäsenistöstä oli maalta kaupunkiin muuttaneita. Monilla juuret olivat Karjalassa.

Lääkärinä Holopainen tuntee kuntoliikunnan tärkeyden. Työuransa aikana hän osallistui vaimonsa **Sinikka Holopaisen** kanssa työpaikansa työhyvinvointitoimintaan. Esimerkiksi Utsjoelta Helsinkiin kulkeneen Suomi juoksee -viestin järjestelyt tulivat molemmille tutuiksi, kun he olivat mukana sekä juoksemassa että järjestelemässä organisaationsa viestijuoksujoukkueet.

Yhteensattumien summa

Monta yhteensattumaa tarvittiin ennen kuin Via Kalevala -kävely sai hahmonsensa. Muistot ja muistipolut -teemamatkoja suunniteltiin vuonna 2014 perustetussa Lahden seudun

kulttuuri- ja elämysmatkailu -osuuskunnassa. Juminkeko-säätiön kulttuurivaihto Suomen ja Vienan Karjalan välillä oli Holopaiselle entuudestaan tuttu. Kohtaaminen kolmen Helsingistä Poriin eläkeläisyhdistyksen kokoukseen kävelleen kanssa herätti ajatuksen kävelytempauksesta, joka täsmentyi kesän 2015 aikana.

Samana keväänä Kostamuksen museo- ja kulttuurikeskuksen johtaja **Aleksander Koktomov** oli ehdottanut Vienan puolella tunnetun Lönnrotin polun kehittämistä kulttuurimatkailureitistiksi.

– Se tuntui niin hyvältä idealta, että päätin tarttua siihen. Ensimmäinen ajatukseni oli kuitenkin, että jos alamme Lönnrotin polkua toteuttamaan, sen tulee alkaa Sammatista. Sieltähän Lönnrotkin lähti jalkaisin runonkeruumatkoilleen, Holopainen muistelee alkuvaiheita.

Syksyllä ainekset Via Kalevalaa varten alkoivat olla kasassa – yhtä seikkaa lukuun ottamatta. Holopainen ei halunnut ainoastaan organisoida kävelyä, vaan kävellä itsekin.

– Kysyin vaimolta, lähdetkö kanssani kävelen Vienan Karjalaan.

Vaimo suostui. Seuraavaksi Holopaiset pohtivat, ottaisivatko muita mukaan vai menisivätkö kahdestaan. He päätyivät matkaan neljän hengen ydinporukalla.

Yksityiskohdat haltuun

Talven aikana suunnitelmaa työstettiin. Tuhat matkakilometriä jaettiin parinkymmenen kilometrin osuuksiin. Reitin tapahtumat ja Vienan puolen praasniekat eli kyläjuhlat aikataulutettiin.

Majoittamiseen vuokrattiin kaksi matkailuautoa, joista toinen toimi myös huoltoautona. Autonkuljettaja hoiti ruokahuollon. Tämä järjestely toimi vain rajalle asti, sillä Venäjän puolelle matkailuautoja ei teiden huonon kunnan vuoksi vuokrattu. Rajan jälkeisen osuuden huolto- ja majoitustoimia, ruokahuoltoja ja lupa-asioita hoitamaan hankittiin paikallinen matkatoimisto.

Kotisivut avattiin vuodenvaihteessa. Tiedotteet laadittiin helmikuussa yhteistyössä Kalevalaseuran kanssa. Suosiota oli vaikea ennustaa, koska vastaavanlaista tempausta ei ollut mallina.

Takana tuhannen kilometrin vaellus. Kävelijät saapuivat Uhtualle 6. elokuuta. Tervetuliaisseremonioiden jälkeen kyläläiset saattelivat heidät hotellille.

Matkan varrella mukaan liittyi 125 kävelijää, kuka millekin osuudelle.

Rahoitus muodostui suurimmaksi osaksi osallistumismaksuista. Holopainen oli yhteydessä myös valtakunnallisiin Kalevalaa ja kansanperinteitä vaaliviin toimijoihin. Suomalais-venäläinen kulttuurifoorumi tuki mainontaa ja tiedottamista 5 000 eurola. Kansanterveyttä edistävä UKK-instituutti antoi ydinjoukon käyttöön laitteet kävelyn terveysvaikutusten analysointiin. Taustatukijoihin liittyi myös suomalainen Lääkäriseura Duodecim, sillä Lönnrot oli lääkäri ja Holopaisen mukaan monen hänen ikäluokkansa lääkärin esikuva.

- Saimme lähinnä henkistä tukea ja tiedottamisapua. Sponsoreiden saaminen uuteen hankkeeseen on äärimmäisen vaikeaa. >

Tuhat kilometriä takana,
Kalevala edessä.

Vienan väki ei kävelystä perustanut, mutta vastaanottoseremonia ensimmäisessä rajan jälkeisessä kaupungissa Kostamuksessa oli mahtava.

Myötämielisyyttä kyllä löytyy, mutta omalla riskillä on toimittava.

Fyysiseen suoritukseen valmistautuminen jäi Holopaiselta vähäiseksi – vain muutama parinkymmenen kilometrin testikävelyn vaimon kanssa. Energia meni ohjelman suunnitteluun ja käytännön asioihin, kuten paikkakuntien yhteistyökumppaneiden kanssa kommunikointiin, vakuutusjärjestelyihin ja lupa-asioihin. Suomessa paikallisille poliisilaitoksille tulee tehdä ilmoitukset, mikäli yli 20 henkeä vaeltaa jollakin osuudella. Venäjän puolella osallistujilla tulee olla passien lisäksi viisumit ja erilaisia raja-alueilupia. Turvallisuusnäkökohdatkin piti miettiä, sillä palvelun myyjä on vastuussa lähes kaikesta. Kuluttaja-

suojalakiin ja matkailualan turvallisuustyökaluihin oli myös syytä tutustua.

Haasteita matkalla

Jalkavaivoja, rankkasateita ja ukkoskuuroja esiintyi aina silloin tällöin. Vapaaehtoispuolelta toimivatkaan eivät välttämättä lähteneet opastamaan kelissä kuin kelissä. Ristiinassa ylläsiirtojen välttely vaihtoi kävelyn kallio- ja piirroksiin, Juankoskella rankkasade ajoi ruukkimuseoon.

Kävely haluttiin toteuttaa ryhmissä siten, että vauhti soveltui huonompikuntoisellekin. Osallistujien kirjava kunto aiheuttikin oman haasteensa. Alati vaihtuvat osallistajat puolestaan haastoivat pohtimaan, miten tieto aikataulumuutoksista saadaan välitettyä kävelyn lomassa.

Vienan Karjalassa oma lukunsa olivat vaihtelevat lupakäytännöt, jotka eivät aina olleet selvä paikalliselle toimijallekaan.

Kohti juhluvuotta

Henkilökohtaisella tasolla Holopainen on kokemukseen tyytyväinen.

– Kävihän kuukausien kävely vanhemman ihmisen kuntoremontista. Kiloja hävisi kymmenkunta ja nykyään jalka nousee paremmin maanpinnasta. Polvet kestivät nivelrikosta huolimatta.

Via Kalevalakin etenee. Tavaramerkkinä se on rekisteröity. Suomi 100 -juhlavuoden päätapatumaksi suunnitellaan heinä–elokuun vaihteeseen kahden viikon vaellusta Kajaanista Raatteen portin kautta Vienan Vuokkiniemelle. Myös Sammatti–Uhtua-reitin varrelle on tulossa kulttuurivaelluspaketteja, joita voi kulkea omatoimisesti autolla, kävellen, pyörällä tai vaikkapa hiihtämällä. Majoittajien yhteistyöverkostoa rakennetaan ja vaeltajamatkailijoiden palveluun liittyvää koulutusta järjestellään.

– Kun infraa on riittävästi, kansainväliset matkailijat toivotetaan tervetulleeksi. Vaikka tempauksen tuotto-odotukset olivat toteutunut suuremman, pidän tätä ennemminkin henkilökohtaisena kulttuuritekona, Holopainen summaa. X

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ MATKANJÄRJESTÄJÄLLE

kkv.fi/tietoa-ja-ohjeita/matkastaminen-ja-matkan-jarjestaminen

visitfinland.fi/news/tyokaluja-turvallisuuteen

Kansalliseepoksemme Kalevala syntyi Elias Lönnrotin runonkeruumatkojen tuotoksena. Uhtualla on Lönnrotin kelottunut nimikkömänty, jonka juurella hänen kerrotaan kirjoittaneen runoja muistiin. Saman männyn juurella pidettiin myös vaelluksen loppujuhllisuudet.

Antti Holopaisen vinkit tapahtumanjärjestäjälle

- + Hanki sponsoriverkosto etukäteen, mikäli mahdollista.
- + Tiedota tapahtumasta ja ota media mukaan ajoissa.
- + Hyväksy, että rakenteellinen organisointi kestää. Vastaavanlaiset hiihtovaellustapahtumat ovat toimineet muutaman vuoden ja sitten kuihtuneet pois. Via Kalevala -hankkeelle on varattu riittävästi aikaa, jotta ideaa tukeva verkosto ehtii kasvaa.

Päivän kokous
alk. 45 €
/henkilö / Lapland
Hotel Oulu

KOKOUS LAPIN MALLIIN

Kaupunkikohteissamme Oulussa tai Tampereella järjestät elämysten kokouspäivän lappilaisella otteella keskellä kaupunkia. Hotelliemme muunneltavat tilat mahdollistavat onnistuneen kokouksen aina muutaman hengen neuvotteluista suuriin konferensseihin. Maistuvan lisän tapaamiseen tuovat ravintoloidemme Oulan ja Dabbalin herkulliset kokouslounaat ja Lapin luonnosta noudetut puhtaat ja aidot maut. Elämyksellisiä kokouspäiviä tarjolla myös tunturihotelleissamme ympäri Lappia, vaikkapa Ylläksellä tai Saariselällä.

Tutustu onnistuneen kokouspäivän reseptiin:
laplandhotels.com/kokoustamaan

LAPLAND HOTELS
TAMPERE

LAPLAND HOTELS
OULU

LAPLAND HOTELS

Palvelemme sinua numerossa p. 016 3200 200 ja myynti@laplandhotels.com

OULU | TAMPERE | LEVI | YLLÄS | ROVANIEMI | OLOS |
PALLAS | HETTA | KILPISJÄRVI | SAARISELKÄ | LUOSTO